

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**DE TRIBVS BONORVM || operum generibus,||
ELEEMOSYNA,|| IEIVNIO ET ORATIONE;|| de que eorundem
operum vi, vsu, & || ratione, LIBRI TRES,|| AVCTORE ||
THEODORO PELTANO SO-||cietatis IESV Theologo.|| AD ...**

Peltanus, Theodor Anton

Ingolstadii, 1580

Secvndi. Nullum alimenti genus ex se immundum, naturaliue, aut
Euangelica lege inhibitum esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46891](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46891)

quadam calculatione ante meridiem istud faciat. Quòd si quid ex tribus hisce prætermiserit, ut abstinuisset dici queat, legitime ieiunasse dici non poterit.

Cum itaq; tria hæc eo ferè modo ad ieiunium sese habeant, quo fundamentum, parietes, & tectum ad domum, cæteræq; partes corpus aliquod absolventes ad corpus totum; Methodi ratio postulare videtur, ut prius de his differamus, quàm de cæteris, quæ extra ieiunij rationem existunt, vel minùs sanè propinquè ad illud affecta sunt. Ordinemur autem à ciborum delectu; non quòd hic solus ieiunium absoluat, sed quòd inter tria, quorum modò meminimus, primatum ferè obtineat, multoq; latius quàm duo reliqua pateat. Constat namque, multos à ieiunij lege absolui, qui tamen à ciborum delectu non absoluantur: multos rursum intra anni curriculum dies à ieiunio vacare, qui tamen à ciborum delectu non vacant. Quin illi ipsi quoque, qui sectas fouent, multò infestius ciborum delectum infestantur, quàm ieiunium. Imò non desunt, qui publicè illud probent, tametsi neminem præcepto aliquo ad illud compellendum censeant.

Ciborum delectus latius patet, quàm relique ieiuniorum partes.

Nullum alimenti genus ex se immundum, naturalive aut Evangelica lege inhibendum esse.

CAPVT SECVNDVM.

DE ciborum delectu, quatenus ad Christiani ieiunij rationem facit, verba facturus, contra manifestas quorundam calumnias, ut certum & apud omnes sincerè Catholicos indubitatum hic pono, nullum omnino alimenti genus tanquam natura sua immundum, vllò omnino iure, aut lege proscriptum esse. Nam si qua esca ex se peccati vitus inclusum haberet, nunquam ea vesci liceret: Siquidem quod sua natura tale est, semper est tale: At nulla est, qua interdum uti non liceat.

Nulla esca aliàs vitata secundum se est immunda.

1. Timo. 4.

Tit. 1.

1. Cor. 10.

AD HÆC si quis cibus animam ex se contaminare natus esset, Apostolus nunquam scripturus erat: *Omnis creatura DEI bona est; & nihil reiciendum, quod cum gratiarum actione percipitur. Sanctificatur enim per verbum DEI & orationem.* Rursum: *Omnia munda mundis; conquinatis autem et infidelibus nihil est mundum, sed inquinata sunt eorum mens et conscientia.* Item: *Omne quod in macellum venit, manducate, nihil interrogan-*

tes propter conscientiam. Domini est terra & plenitudo eius. Si quis vocat vos infidelium ad cenam, & vultis ire, omne, quod vobis apponitur, manducate, nihil interrogantes propter conscientiam. Psal. 23.

NEC CHRISTVS Dñs Apostolis, & per hoc ceteris omnibus vnquam dicturus erat: Audite & intelligite. Non quod intrat in os, coquinat hominem; sed quod procedit ex ore, hoc coquinat hominem. Item: In quamcunq; civitatem intraveritis, & susceperint vos, manducate, quæ apponuntur vobis. Rursum: Quod DEVS purificavit, tu commune ne dixeris. Neg; Dominus ad Noë: Terror vester, ac tremor sit super cuncta animantia terra, & super omnes volucres cæli: cum vniverfis, quæ mouentur super terrã. Omnes pisces maris manui vestræ traditi sunt; & omne quod viuit & mouetur, erit vobis in cibum; quasi olera viuentia tradidi vobis omnia. Et ante hunc locum: Dominamini piscibus maris, & volatilibus cæli, & vniverfis animantibus, quæ mouentur super terram. At dominium hoc in terræ animantes nullum, vel certè mancum admodum extitisset, si idoneas in cibum vertere non licuisset. Matth. 15. Luc. 16. Actor. 10. Gen. 9. Genes. 1.

DENIQUE si quid ex iis omnibus, quæ in communem hominum vsum veniunt, secundum se immundum, aut animã hominis ex se contaminare aptum foret, nunquam Ecclesia contra commentitiã huius immunditiæ præcones & assertores, tot anathematismos edidisset, quot per Apostolos eorundemq; successores iam olim edidit. Apostolicæ Synodi decretum cõtra id genus hominum ante mille quingentos annos conscriptum & promulgatum ita sonat: Si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus non propter mentis exercitationem; sed propter abominationẽ, festis diebus vino & carnibus non vitur, deponitur, tanquam qui cauterio notatam habeat conscientiam. Ecclesia eos oēs tanquam hæreticos execratur, qui quascunq; escas tanquã ex se immundas execrantur. Cano. 52.

HVIC cognatum est illud Synodi Ancyritanæ: De his, qui in Clero sunt presbyteri, vel diaconi, & abstinẽt à carnibus, hoc placuit statui, vt nõ eas tanquam immundas contempnant, sed cõtinent. A quibus quidẽ qui se abstinere volunt, habeant potestati: ita tamen, si quãdo cum oleribus coquuntur, eadem tãquam carnibus polluta non iudicent, sed ex his cibum assumant, quamuis à carnibus se abstineant. Quod si in tantum eas immundas & abominabiles iudicauerint, vt nec olera, quæ cum carnibus coquuntur, astiment comedenda, tanquam non consentientes huic regulæ cessare eos oportet à ministerio & ordine suo. Cano. 14.

ET

Cano. 2.

Et illud rursus Synodi Gangrensis: Si quis carnem manducantem ex fide cum religione crediderit condemnandum, tanquam spem non habentem, quod eas manducat, anathema sit. Et

In assert. fid.

illud item Synodi Toletanæ primæ: Si quis dixerit, aut crediderit, carnes auium seu pecudum, quæ ad escam datæ sunt, non tantum pro castigatione hominum abstinentas, sed execrandas esse, anathema sit. Et illud tandem Synodi Bracharensis primæ: Si quis

Cano. 14.

immundos putat cibos carniū, quas DEVS in usum hominum dedit, & non propter afflictionem sui corporis, sed quasi immunditiam putans, ita abstineat ab eis, ut nec olera cocta cum carnibus prægustet, sicut Manichæus & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

OMNES hi Canones, & alij præterea complures, quos breuitatis studio missos facio (longum enim foret, si quis omnia, quæ ea de re cauta extant, referre hinc instituat) disertè illos condemnant, qui ab escis, quas DEVS, ut cum gratiarum actione percipiuntur, creauit, abstinent, tanquam à rebus sua natura immundis, internumque hominem secundum se polluerent natis. Interim eos, qui pietatis causa, vel semper, vel statis temporibus à quibusdam abstinent, adeò non condemnant, ut aperte quoque commendent. Si itaque Euangelis, si Apostolis, si communi Ecclesiæ iudicio refragari nolumus, nullum alimenti genus secundum se immundum, aut homini vniuersè interdictum statuemus.

Quod intrinsecè malū est, id rationis luce deprehendi potest.

SED nec aliud quoque decernemus, si ius naturale, vel rationis lumen in consilium adsciscemus. Nam quod secundum se illicitum, aut suapte natura pollutum est, id eiusmodi esse, rationis luce deprehendi potest. At nulla rationis vi cognosci potest, nec ab ullo vnquam sapiente traditum est, aliquam escam, quæ in hominum usum veniat, spiritalibus sordibus infectam esse, aut in necessarium humanæ vitæ usum verti non posse. Fuerunt sanè, qui non solum ab animantibus, sed à quibusdam quoque fruticibus abstinentum putabant; verum hi principio nitebantur in vera Philosophia planè absurdo. Quis enim, nisi aut admodum rudis, aut à dæmone dementatus humanas animas de corpore ad corpus subinde transmigrare credat? at hoc illi persuasum habebant; qui ab omnibus viuentibus se continebant.

PRÆ-

PRAETEREA apud omnes, qui ducem rationem sequuntur, quasi dignitas quaedam receptum est, inferiora minusq; perfecta ad superiorum magisq; perfectiorum obsequium & usum spectare: cum ergo herbae caeteraque sensu carentia brutis animantibus sint imperfectiora, & illa hominibus: efficitur, ut humi nascentia recte vertuntur in usum & alimentum animantium: ita animantia recte conuerti in usum & alimentum hominum. Deniq; docere carnes, vinum, oua, aliaque, quibus humana vita sustentatur, immunda, aut secundum se absolute lege aliqua proscripra esse, aliud nihil est, quam hominem in inexplicabiles difficultates conicere. Nam si comedit, noxae; si non comedit, vitae periculo sese exponit. In causa itaque maneat, nullum ciborum genus secundum se immundum, aut per vllam omnino legem vniuersae proscripra esse.

Minus perfecta ad perfectiorum obsequium & usum ordinantur.

At vero quando ex Euangelio, Apostolo, Ecclesiae traditione, & humana tandem ratione docetur, nihil infra hominem positum esse immundum, aut peccati labe infectum esse, nemo hic inferat, quiduis, lege seclusa, citra noxam in humanam escam verti posse. Nam etsi *omnis DEI creatura bona est*, non omnis tamen, quae homini in cibum cedat, idonea est. Sunt enim, quae solo aspectu naturae bene institutae horrorem ingerunt: Alia, quae tantum gustata mortem adferunt: Quaedam, quae absque grauisima valetudinis offensione manducari non possunt. Haec autem iisq; similia non magis comedere licet, quam seipsum occidere, aut grauiter laedere. Sed & illa ipsa quoque, quae in communem humanam vitam usum veniunt, non quouis modo licite sumuntur. Quis enim illum liberum a vitio pronunciet, qui citra vllam necessitatem crudas, sanguineque adhuc stillantes cuiuscunque animantis carnes luporum more ingerat?

1. Tim. 4. Etsi omnis DEI creatura bona est, non omnis tamen, quae in cibum vertatur, idonea est.

INTEr ea autem, quae citra execrationem, grauisimiq; sceleris notam vorare non licet, merito censentur carnes humanae. Nam etsi illae secundum se immundae non sunt, attamen hominis non profusus deprauati natura earum usum plane exhorret; & ea, quae menti nostrae impressa est lex, eundem vt scedum & homine omnino indignum absolute condemnat. Quamobrem Laestrigones, Massagetae, Cyclopes, & in vniuersum omnes illi, inter quos immane illud *ἀνερωποφάγας* flagitium viget, aut viguit vnquam,

Nefas humanis carnibus vesci.

S pelsi-

peffimè apud omnes audiunt, audiueruntq; ſemper. Sed & inter præcipua quoque Lucij Catilinæ facinora cenſentur, quòd humani corporis cruorem vino permixtum circumferre, coniurationisq; confortibus propinare non horruerit. Adde his fœdum illud execrandumq; ἀνθρωποφαγίας vitium cum pietate & humanitate, quam humanis cadaueribus debemus, omnino pugnare, iuraque ſepulturæ fœdiſſimè violare. Paucis, hominem deuorare hominem, portentum eſt longè portentofiſſimum.

Portentum portentofiſſimum hominem deuorare hominem.

AT quæſtionem tamen nonnullam habet, tùmne eiufmodi carnibus veſci liceat, cùm extrema inedia cruciat? Probabile fit, ne tunc quidem iſtuc fas eſſe. Nam ſi id liceret, cùm aliud nihil ad manum eſſet, quo pereunti vitæ ſubueniretur, neceſſarium quoq; eſſet; ſiquidem nemini ſeipſum perimere, ius eſt: Is autem citra vllam dubitationem ſe perimit, qui extrema inedia laborans, cibo oblato, quo licitè vti poteſt, non vtitur. Certum eſt enim, ſi Carthuſiano nihil omnino adſit, quo vitam tueatur, præter carnes, voto non obſtante, carnibus veſci debere: Secùs ſi tale quid corporis egritudo efflagitaret. Nam licet alimento, ſi haberi queat, ſemper vti teneamur, medicamento tamen nō ſemper. Atqui nemo, opinor, eum peccati condemnaret, qui extrema inedia laborans ab humanis carnibus abſtineret.

Carthuſiano nihil habes, quo veſcatur, q̄ carnes, carnibus veſci obligatur.

SVNT qui quandam hęc diſtinctionem adhibent; aiunt enim: quamuis alimètorum cauſa, nullum omnino occidere liceat, extrema tamen vrgente neceſſitate, eorum carnibus, qui in prælio occubuerunt, veſci nefas non eſſe. Sed neque iſtud quoque ſatis compertum eſt, ſiquidem omnes rationes, argumenta, & auctōritates, quæ ab humanarum carniū eſu abſterrent, in hoc quoq; caſu locum habent. Certum eſt tamen, multò leuiùs peccare, qui extrema inedia adacti, eorum cadauera adoriuntur, qui aduerſo Marte ceciderunt, quàm qui fontes vel alios quoscuque, ne ipſi fame pereant, occidunt.

Nō ſatis cōper- tum eſt, eorū carne veſci licet fame ſeuiente, qui in prælio occubuerunt.

ET quemadmodum carnes humanas vorare, aut beſtiis obiectare non licet; (niſi forſan vindicta publica in aliorum terrorem aliud interdum poſtulet) ita nullum quoque mortalium in ſacrificium deuonere, aut malè deuotū immolare fas eſt, aut ſui vnquam. Neq; cauſa huius obſcura eſt; ſiquidē in ſontem ad aram maſtare, immane eſt ſacrilegium, ſontem aut, vel propter admiſſa ſcelera

Non licet huma- nis carnibus ſa- crificare.

scelera neci iam destinatum offerre, aliud nihil est, quàm immūda victima DEI templum profanare. Idem namq; hīc fit, ac si quis canem mortuum, aut pecus morbo extinctum offerat. Erat sanè Patriarcha Abraham Isaacum, quem vnice diligebat, immolare paratus, sed hoc non ex proprio animi iudicio, aut priuato consilio, verùm ex illius imperio & iussu, penes quem absolutum vitæ mortisq; omnium dominium existerat.

Genes. 22.

Si c Iepte quoq; Israëlitici populi dux propriã filiam occidit & obtulit, verùm is neq; vouendo, neq; votum explendo satis cõsultè egit. Nam hoc ipso, quòd cum se immolaturum vouebat, qui primus ex hoste debellato domum redeunti obuiam venisset, hominem offerre voluisse certò putādus est. Haud enim aliud peregrè redeuntibus obuiã prodire solet, quàm vel homo, aut domesticus canis. Atqui canem immolare non licebat, & vt maximè licuisset, attamen pro tanta victoria, victima illa parui omnino momenti fuisset. Hominem itaq; non canem, aut aliud quodcunq; pecus sacrificare voluisse putandus est.

Iudic. 11.
Iepte votum nō
satis consultum.

At qualecunq; tandem factum illud secundum se extiterit: (nam ad nostrum institutum nō ita multum id facit) certum est, Iepte ante mortē cum DEO in gratiam rediisse: siquidē Apostolus inter alios veteris Testamēti Sanctos illum etiam recenset. Certū est nihilosecius, humanas victimas, quæ ante orbem redemptum passim vsitæ erant, DEO maiorem in modum semper displicuisse. Vnde inter cæteras Gentium abominationes vnã hanc vt maximè capitalem nominatim perstringit; ait enim: *Omnes abominationes, quas auersatur Dominus, fecerunt Diis suis, offerentes filios & filias, & comburentes eos igni.* Sed & primogenita, quæ iure ipsi debebantur, non mactari, sed redimi voluit. Certum est tandem, cuncta, quæ DEVS creauit, ita secundum se bona & munda esse, vt tamen, omni etiam externa lege seclusa, nō omnia promiscuè citra peccatum comedere liceat; hoc autem est, quod nos paulò antè asserbamus, & hīc probatum volebamus.

Heb. 11.

Victimæ huma-
næ nefariæ, Deo
oque apprimè
exosa.

Deut. 12.

*Ciborum delectum DEI verbo non esse contrarium, nec heri-
natum; sed antiquissimum, diuinisq; Scripturis
per omnia consentaneum.*

CAPVT TERTIVM.

S 2

VERVM-